

BJZ.NU
T.a.v. de heer W. Bekke
Twentepoort Oost 61-15
7609 RG ALMELO

Goor, 17 februari 2010

Betreft : Quicksan Flora- en Faunawet Polenweg Heemsterveen
Ref. nr. : 4323/VdL
Cont. pers. : Friso Koop/Vincent de Lenne

Geachte heer Bekke,

Naar aanleiding van de uitbreiding van het woonhuis aan de Polenweg 19 in Heemsterveen met twee gevels aan de oost- en westzijde, hebben wij in opdracht van u een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd op de betreffende locatie. De resultaten zijn beschreven in deze briefrapportage.

Verbouwing woonhuis

De heer L. Nijboer is voornemens om twee nieuwe gevels aan te bouwen aan de oost- en westzijde van het bestaande woonhuis aan de Polenweg 19 in Heemsterveen. De ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 ligging locatie

Huidig grondgebruik

In de huidige situatie bevindt zich op de projectlocatie een woonhuis met enkele bijgebouwen en een tuin waarin enkele bosjes en lage beplanting aanwezig zijn. Langs de oostzijde ligt een paardenwei die wordt beweide. De omgeving heeft een open karakter met graslanden en akkers, afgewisseld met kleine bosjes en enkele singels en bomenrijen. Daarnaast zijn er enkele grotere bosgebieden aanwezig in de omgeving van het plangebied.

Onderstaande foto's geven een impressie van de projectlocatie en de omgeving.

Foto 1 projectlocatie oostzijde woonhuis

Foto 2 achterzijde woonhuis

Foto 3 voorzijde woonhuis

Foto 4 Paardenwei aan oostzijde woonkavel

Toekomstig gebruik

De initiatiefnemer is voornemens om het woonhuis te verbouwen. Er worden twee nieuwe zijgevels aan het huis gebouwd, waarvan er een o.a. bestemd is voor een fitnessruimte. De uitbouw is bestemd voor de initiatiefnemer zelf (particulier gebruik). Er is geen sprake van een commercieel doeleinde. Het bestaande groen blijft gehandhaafd.

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal inheemse planten- en diersoorten en gaat hierbij uit van het 'nee, tenzij'-beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. De Flora- en faunawet hanteert een driedeling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1-soorten: de meest algemene soorten (zoals vos, ree, konijn, haas en diverse soorten muizen) waarvoor een vrijstellingsregeling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.
2. tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst. Alle vleermuissoorten vallen onder tabel 3.
3. tabel 2-soorten: een tussencategorie, de resterende beschermde soorten (bijvoorbeeld steenmarter, eekhoorn en kleine modderkruiper). Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen kan voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk zijn.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de bijlage.

Werkwijze quickscan Flora- en faunawet

De quickscan geeft inzicht of er een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd en/of dat nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar bepaalde soorten of soortgroepen.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- regionale verspreidingsatlassen
- vrij beschikbare gegevens van Het Natuurloket
- vrij beschikbare gegevens van waarneming.nl
- een oriënterend veldbezoek door Eelerwoude (Friso Koop en Vincent de Lenne) op woensdag 17 februari 2010

Het oriënterende veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Veldbezoek 17 februari 2010

Op woensdag 17 februari is de locatie visueel geïnspecteerd door ing. F.J. Koop en de heer V.H.J de Lenne van Eelerwoude.

Geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Door het grondgebruik is het projectgebied ongeschikt voor beschermde plantensoorten.

Het projectgebied zelf bevat lage beplanting, struiken en enkele kleine bomen. Broedende zangvogels kunnen in het projectgebied voorkomen, maar deze soorten zijn echter alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

In de bospercelen ten zuiden en oosten van de locatie kunnen soorten als boomklever, boomkruiper, merel, roodborst, winterkoning, koolmees, pimpelmees, houtduif en heggenmus tot broeden komen. Het projectgebied kan een onderdeel vormen van het foerageergebied van deze soorten.

In de ruimere omgeving van de locatie kan een soort als de steenuil worden verwacht. Nest- en rustplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd. De steenuil is een soort van kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en heeft een sterke binding met boerderijen met kleinvee. Het voornemen heeft echter geen negatief effect op de lokale populatie steenuilen. De omvang van het voornemen is daarvoor te klein. Naast de steenuil kunnen ook soorten als bosuil, kerkuil, havik en sperwer foeragerend worden verwacht in het projectgebied. Negatieve effecten op deze soorten zijn echter niet te verwachten door de geringe omvang van het voornemen en omdat er geen aantasting van nestlocaties plaatsvindt.

Alle in Nederland voorkomende soorten *vleermuizen* zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet. Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen en/of in bomen met holten, spleten of hopen. Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten door de afwezigheid van holle bomen en geschikte panden.

In de bosstrook ten westen en zuiden van de locatie kunnen mogelijk wel verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het is te verwachten dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van een soort als de gewone dwergvleermuis, laatvlieger of gewone grootoorvleermuis. Langs de erfbeplanting kan een vliegroute aanwezig zijn. Het voornemen is echter te beperkt van omvang om een negatief effect te kunnen hebben op de lokale populatie van een soort als de gewone dwergvleermuis laatvlieger of gewone

grootoorvleermuis. Bovendien zijn in de directe omgeving nog ruim voldoende alternatieven voor foerageergebied en vliegroutes aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van een toename van de verlichting worden evenmin verwacht gezien de geringe omvang van het voornemen. Geconcludeerd wordt dat er geen negatieve effecten op vleermuizen worden verwacht.

Voor de *grondgebonden zoogdieren* zal de locatie een beperkte functie hebben. Geschikte biotopen voor strikt beschermde soorten ontbreken. In de omgeving kunnen wel tabel 2-soorten als steenmarter en eekhoorn worden verwacht, maar het voornemen leidt niet tot een aantasting van het leefgebied van deze soorten. Voor algemeen voorkomende tabel 1-soorten zoals konijn, mol, bosspitsmuis, egel en haas geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze categorie geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

De projectlocatie bevat geen oppervlaktewater. De functie voor *amfibieën* zal marginaal zijn. Wellicht heeft het bosperceel ten westen en zuiden van de locatie een functie als overwinteringsgebied voor tabel 1-soorten als de gewone pad en de bruine kikker. Strikt beschermde amfibieën worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Geschikte biotopen voor *reptielen* ontbreken op de locatie en in de directe omgeving van de locatie. *Vissen* zijn niet aanwezig in het projectgebied door het ontbreken van permanent watervoerende sloten.

Beschermde *dagvlinders* en *libellen* zijn gebonden aan specifieke biotopen als (natte) heide, vennen, schraalgraslanden, hoogvenen en laagvenen. Deze biotopen ontbreken in het geheel op de locatie. Alleen zeer algemeen voorkomende en niet beschermde soorten dagvlinders en libellen kunnen voorkomen ter plaatse van de locatie. Beschermde *overige ongewervelden* (kevers, slakken, mieren) worden wegens het ontbreken van hiervoor geschikte biotopen evenmin verwacht op de locatie.

Geen ontheffing Flora- en faunawet & geen nadere onderzoek nodig

Op basis van bovenstaande gegevens wordt vastgesteld dat de verbouwing van het woonhuis niet in strijd is met de Flora- en faunawet. Er worden geen negatieve effecten verwacht op (strikt) beschermde soorten. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Wel blijft de zorgplicht van de Flora- en faunawet (zie bijlage) van toepassing.

Advies rekening houden met verlichting

Ondanks dat geen negatieve effecten worden verwacht op vleermuizen, wordt aanbevolen om wel rekening te houden met nachttactieve dieren (vleermuizen en uilen) door het beperken van de verlichting. Tevens kan worden gewerkt met het toepassen van naar beneden gerichte en strooilichtbeperkende armaturen.

Wij hopen u met deze briefrapportage voldoende duidelijkheid te hebben gegeven. Mochten er nog vragen zijn, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,
Eelerwoude BV

Vincent de Lenne
Adviseur Ecologie

Bijlage: Wetgeving Flora- en faunawet

Bijlage Flora- en faunawet

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurreggeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in

Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen, in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en

- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het '*Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Nesten van de volgende soorten worden, mits niet definitief verlaten, aangemerkt als jaarrond beschermde voort-plantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Voor aantasting van deze nest-/rustplaatsen of de functionele omgeving hiervan (bijvoorbeeld het bijbehorende foerageergebied) kan per oktober 2009 geen ontheffing meer worden verkregen voor de uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling én geen ontheffing voor de zogenaamde 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dit betekent dat vóór het uitvoeren van de ingreep, maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van de nest- en/of rustplaats te waarborgen.